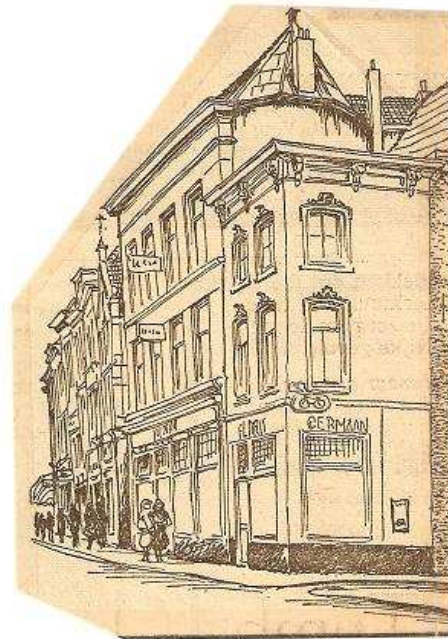

DE KORTE = WATERSTRAAT.

TE

's-HERTOGENBOSCH.

D E   K O R T E = W A T E R S T R A A T .

T E

‘s-H E R T O G E N B O S C H .

DE KORTE = WATERSTRAAT.

TE

's-HERTOGENBOSCH.

GEGEVENS INZAKE:

Deel 1. DE HISTORIE VAN DEZE STRAAT.

Deel 2. DE BEWONERS EN HUN BEROEP.

HENK BRUGGEMAN.

ROBIN van TIEL.

Sint Jansdag 2002.

Foto van de Korte = Waterstraat.

Jaar: ca. 1895.

Deel 1. DE HISTORIE VAN DEZE STRAAT.

GERAADPLEEGDE BRONNEN STADSARCHIEF:

Collectie Roelands.

Collectie Floris.

Besluiten van de Gemeenteraad.

KORTE = WATERSTRAAT.

De Bossche logica inzake de toekenning van namen aan de verschillende straten; pleinen en singels in onze stad is soms verrassend.

De vraag: “ *Hoe komt de Korte = Waterstraat aan haar naam ?* “ wordt beantwoord met: “ *Deze straat komt uit bij het water van de Dieze.* ”

Het probleem deed zich nu voor, dat er in onze stad niet alleen al een Waterstraat aanwezig was { bij de Verwerstraat } maar deze naam had eveneens betrekking op de daar aanwezige tak van de Dieze.

Kennelijk om mogelijke verwarring tussen de beide: “ Waterstraten ” te voorkomen kwamen we bij ons onderzoek vele varianten tegen op deze namen.

De genoemde Waterstraat = nabij de Verwerstraat = werd ook aangeduid met:

Lange Waterstraat. {1810}

Waterstraat Wijk A. {1830}

Bij het vervallen van de wijk indeling in onze stad {1909} bleef deze laatste naam behouden: De **Waterstraat**.

Betreffende de **Korte = Waterstraat** noteerden we:

Lage Waterstraat. {1800}

Waterstraetje. {1813}

Waterstraat Wijk C. {1830}

Korte Waterstraat. {1885}

Hoewel de bovengenoemde straat zeker niet tot de “voornamen” behoorde, bevinden wij ons hier zowel “ op “ historische grond als “ in de nabijheid “ van cultureel erfgoed van onze stad. In vroegere tijden stond op deze plaats de eerste stadsmuur van 's-Hertogenbosch. Mogelijk bevinden zich nog delen hiervan in deze grond.

Als onderdeel van het verdedigingsstelsel werd langs deze stadsmuur een gracht gegraven, welke liep van de waterpoort naar achter het stadhuis.

Ook èèn van de grote landpoorten welke toegang gaf tot de stad, bevond zich nabij deze straat. Deze toegangspoort werd aan het begin van de 13e eeuw op kosten van de stad Leuven hier opgetrokken.

Na de eerste uitbreiding van 's-Hertogenbosch in 1318 verloor deze Leuvense Poort haar oorspronkelijke bestemming als stadspoort.

Een nieuwe functie werd aan dit gebouw gegeven: *de tijdelijke opsluiting van gevangenen, in afwachting van hun proces.*

Waarschijnlijk werd deze Gevangenpoort al vrij spoedig na zijn nieuwe bestemming zowel aan de binnen als aan de buitenzijde ingebouwd door particuliere woningen en bedrijfjes.

Het begin van het ontstaan van de: **Korte = Waterstraat**.

In 1813 werd er een aanvang gemaakt met de sloop van de in verval geraakte Gevangenpoort.

Een deel van de noordwaarts gaande toren van deze poort is nog te zien in het pand: hoek Hinthamerstraat / Korte = Waterstraat. { van Arendonk. }

De bouwhistorische gegevens van en over het hier genoemde hoekpand overtreffen in aantal de bijeengebrachte gegevens omtrent de overige panden van de Korte = Waterstraat. Toch hebben we de indruk, gezien ons archiefonderzoek omtrent de bewoners van deze straat, {zie hoofdstuk 2} dat ook deze woningen c/q pakhuizen op gezette tijden gerenoveerd werden dan wel, dat er nieuwbouw werd gepleegd.

In het betreffende hoekpand zijn veel bakkerijen gevestigd geweest.

Niet zo verwonderlijk overigens.

In 's-Hertogenbosch bestond een resolutie, dat men voor het uitoefenen van het bakkersambacht gevestigd moest zijn in een hoekhuis. Dit had te maken met het brandgevaarlijke karakter van het bakkersberoep: het stoken van takkenbossen voor de verwarming van de broodovens.

De aan ons oudst bekende bakkerij was al in het begin van de 17^e eeuw in dit pand gevestigd. De eigenaar **Jacob van Ravenstein** was zo trots op zijn onderkomen, dat hij maar meteen een grootse naam hiervoor bedacht:

't KASTEEL VAN RAVENSTEIN.

We veronderstellen, dat door de komst van een nieuwe eigenaar voor deze bakkerij er ook een naamswijziging voor dit huis ontstond.

In het jaar 1675 wordt dit pand beschreven als:

Den COORNBERGH.

In een latere periode {1781} wordt dit pand toch weer aangeduid met de oude benaming van: 't Kasteel van Ravenstein.

Rond 1800 moet daar gevestigd zijn geweest:

H. C. KLIJN. Mr. Broodbakker.

Hij wordt in de hierop betrekking hebbende stukken als broodbakker op dit adres vernoemd inzake zijn betrokkenheid bij de verkoop van het voormalige Statenlogement, gelegen aan de Orthenstraat te 's-Hertogenbosch, hetgeen geschiedde in opdracht van de Raad van State.

Volgens de geraadpleegde volkstellingsregisters van zowel 1814 als die van het jaar 1822 was op de hoek van het: "waterstraetje" gevestigd de Mr. Bakker:

ADRIANUS GROENEWALD.

Bij de registers van 1829 zoeken we op het geregistreerde nummer tevergeefs naar een broodbakker. Er wordt wel een zekere van der Meulen vernoemd maar in de betreffende rubriek op deze staten wordt vermeld, dat hij: "zonder beroep" is. Mogelijk, dat genoemde v.d. Meulen een woning betrokken heeft boven deze bakkerij en er een nieuwe huisnummering is toegepast.

Weliswaar onder een ander huisnummer maar nog steeds in het hoekpand Hinthamerstraat / Korte = Waterstraat treffen we dan een nieuwe bakker aan:

JACOBUS ANTONIUS van DEUTEKOM.

In de boeken van 1840 = waarin de gegevens beschreven staan welke betrekking hebben op de bevolking van 's-Hertogenbosch = doet zich de situatie voor, dat van Deutekom nu weer ingeschreven staat op het oude huisnummer van het hierboven meerdere malen besproken hoekpand. De vele verbouwingen welke in de loop der jaren aan dit pand zijn uitgevoerd zullen wellicht een rol hierin gespeeld hebben.

Hoewel ik mijn hand er niet voor in de warme bakkersoven zou willen steken durf ik toch te stellen, dat we hier niet alleen met hetzelfde pand maar ook met dezelfde bakker te doen hebben.

Ook in 1850 bakt van Deutekom nog steeds zijn broodjes bruin op de hoek Hinthamerstraat / Korte = Waterstraat.

De dochter van Pa van Deutekom is verliefd geworden op een aardige jongeman die toevallig ook nog bakker van beroep is. Hij gaat in de bakkerij van zijn schoonvader werken. Kennelijk tot volle tevredenheid; want na verloop van tijd neemt hij de zaak van Pa over.

In het jaar 1873 wordt zijn naam in het adresboek van 's-Hertogenbosch voor de eerste maal vernoemd

Vanaf dat tijdstip is er dan gevestigd de Bakkerij van de schoonzoon van van Deutekom:

JOHANNES MARTINUS van BEEK.

Rond 1900 staat deze zaak op naam van:

JOHANNES DOMINICUS ADRIANUS MARIA de ROOIJ.

Door het pand te huren van de vorige eigenaars zet hij de traditie van een bakkerij op dit punt voort.

Bij akte van 21 Oktober 1916 koopt de hier genoemde de Rooij van Mevrouw Francisca van Beek:

*Een winkelhuis met bakkerij en erf staande aan de Hinthamerstraat /
Hoek Waterstraat benevens een pakhuisje aan de Rozemarijnstraat
ten bedrage van: 10.000 gulden.*

In 1937 stopt J.D.A.M. de Rooij met zijn bakkerij.

Daarmede komt een einde aan het vrijwel onafgebroken bakkerij tijdperk vanaf het begin van de 17^e eeuw in dit pand.

In de periode nadien komen we op dit adres namen tegen van ondernemers uit verschillende branches welke hier zaken hebben gedreven; onder deze = en hoe kan het ook anders = ook winkels voor de verkoop van brood en banket.

Zo kunnen we noemen:

BACKERIJ MAAS.	{Filiaal Verwerstraat periode 1937---1943.}
H.H.J.M. v.d. KORPUT	Brood = Banket = Chocolaterie = Koek { Advertentie uit periode rond 1950.}
't GOUDSE KAASBOERTJE.....?	
KADOLUX Importeur Marmer	{ Periode 1970---1971.}
ARENDONK SCHOENEN.	{Salamander} { Vanaf: 1 Augustus 1972.}

Een naam welke bij dit pand ook zeer betrokken is = zowel bij zijn geschiedenis als de hieraan uitgevoerde verbouwingen = betreft de familie **Floris**.

We moeten er onmiddellijk aan toevoegen, dat deze betrokkenheid ook geldt voor verschillende panden in de Korte = Waterstraat. { ondermeer de nummers 2 ; 4 en 6. }

In de hierop betrekking hebbende stukken uit het familie archief komen we regelmatig de namen van de beide broers tegen: Frans en Gerrit.

In bepaalde tijdvakken staat het pand Hinthamerstraat 12 niet alleen op naam van een der broers maar er wordt onder deze naam ook handel gedreven vanuit dit pand.

Zo was Gerrit Floris - handel drijvende als "Grossier in Suikerwerken" en wonende aan de Peperstraat 11 te 's-Hertogenbosch - de eigenaar, toen hij in 1949 zowel het pand Hinthamerstraat 12 als de panden Korte = Waterstraat 2 en 4 verkocht aan: F. Floris, van

beroep “Fietsenhandelaar en Gediplomeerd Repareteur.” Deze laatste woonde toen in het pand Korte = Waterstraat 2 A en was gehuwd met: M.A.J.G. de Rooij.

Van deze F. Floris = welke met zijn werkplaats toen gevestigd was aan de Korte = Waterstraat no. 2 en 4 = komen we in 1934 in het plaatselijk dagblad van ‘s-Hertogenbosch al een advertentie tegen, dat bij hem te huur zijn:

*Transport-Fietsen tegen een bedrag van èèn gulden per week.
Kestein Driewielers tegen een bedrag van 2 gulden en 2,50 gulden per week.
Alle reparaties aan de genoemde transportmiddelen zijn geheel gratis.*

In een latere periode is F. Floris ook: *Agent van Veen en Germaan Rijwielen.*

In 1954 betreft hij aan de Hinthamerstraat 12 zijn geheel vernieuwde showroom voor: “*Rijwielen en Accessoires*”.

Op 1 Augustus 1972 sluit hij een “tienjaren” contract af met de Firma van Arendonk - Schoenen betreffende verhuur van de panden Hinthamerstraat 12 en Korte = Waterstraat 4. In een latere periode worden ook de aansluitende panden in de Korte Waterstraat hierin betrokken.

Uit deze periode dateert ook het kunstwerk hetwelk aan dit hoekpand is aangebracht. Het is de uitbeelding van een arend; het fabrieksmerk van de schoenfabrikant: van Arendonk.

Niet geheel duidelijk voor ons is de correspondentie uit het jaar 1949 in dit familie archief tussen het Taxatiebureau K.C. Suijling en Zn aan de Markt 73 en F. Floris wonende aan de Korte = Waterstraat 2 beiden te ‘s-Hertogenbosch.

Op verzoek van laatst genoemde worden door deze taxateur de panden in de Korte = Waterstraat welke genummerd zijn met: 8=12=14=16=15 en 13 geschat en gewaardeerd. De betreffende percelen = bestaande uit werkplaatsen en bovenwoningen = zijn op dat moment eigendom van:

*Het Apostolisch Vicariaat der Kleine – Soenda - Eilanden.
Gevestigd te Flores.*

De Taxateur vindt het verantwoord om een bod op dit onroerend goed uit te brengen.

Een ander kenmerkend onderdeel uit deze straat is de: “noorder-achterwand” waarin zich een gevelsteen bevindt vermeldende het jaartal 1916.

Het is de herinnering aan de opening van het kantoor en magazijn complex van **Henri Cooijmans**.

Op 20 April 1916 behandelde de Gemeenteraad van ‘s-Hertogenbosch een voorstel van het College van Burgemeester en Wethouders om:

*De percelen aan het Noordelijk einde van deze straat welke in eigendom toebehoren aan:
A.J.L. Cooijmans, handelaar in gedistilleerd, en handel drijvende vanuit zijn winkel gelegen Hinthamerstraat nummer 14 / hoek Korte-Waterstraat te vernieuwen tot Kantoor en Magazijn van genoemde handelaar.
Benevens om aan hem ondershands in vollen en vrije eigendom af te staan het stukje gemeentegrond uitmakende den publieke doorgang welke leidt van de Korte = Waterstraat naar den Binnendieze;
en hebbende eene lengte van 4,88 M.; eene breedte van 1,73 M. en eene oppervlakte van 8,45 Centiaren tegen de prijs van 8 Gulden de Centiaren.*

Het voorstel wordt door de Gemeenteraad aangenomen met dien verstande, dat:

De op den verkochte grond aanwezige bestrating eigendom blijft van de Gemeente en dat deze tijdig van harentwege zal worden opgeruimd.

In het adresboek van 's-Hertogenbosch = uitgegeven in het jaar 1950 = werd de Firma Cooijmans met zijn kantoren en magazijnen op dit adres nog vermeld. Evenals zijn winkel aan de Hinthamerstraat no.14.

Op het stadsarchief kwamen we een foto tegen uit het jaar 1968 waaruit we kunnen afleiden, dat de genoemde kantoren en magazijnen toen in gebruik waren bij de Firma Frits Weck Centrale Verwarming. Deze was gevestigd aan de Hinthamerstraat 27 te 's-Hertogenbosch. Met de herstructurering van de Tolbrugwijk vond er in 1969 een doorbraak plaats in deze bouwrand ten behoeve van een voetgangersverbinding tussen de Korte = Waterstraat { en het Rozemarijnstraatje } met het Burgemeester Loeffplein.

In 1973 werd opgericht en gevestigd in dit complex het **Politiek = Cultureel = Sociaal = Centrum: "De Knillespoort"**. Deze vereniging heeft ook nu nog haar domicilie hier. In het jaar 2003 hoopt zij haar 30 jarig bestaan te vieren.

Het eerder genoemde pand = Hinthamerstraat 14 = is gelegen op de andere hoek van de Hinthamerstraat / Korte = Waterstraat. Momenteel is er een textielwinkel gevestigd.

In de archieven van onze stad staat dit pand bekend onder de naam: **"Jerusalem"**.

Het wordt al vernoemd in 1566 toen daar de nieuw gezindten: **Wouter en Peter BUIJSEN** met hun twee zusters woonden.

Zij behoorden tot de voorname ingezetenen van onze stad.

In onze plaatselijke geschiedenis werden zij vooral bekend om het feit, dat zij de tegenover hun huis gelegen Sint - Anna - Kapel voor de Hervormde eredienst in beslag lieten nemen. Deze kapel werd vanaf die tijd in onze stad aangeduid met de naam: Buijsen Kapel.

In de archieven kwamen we ook de namen tegen van een aantal ondernemers die in dit pand hun bedrijf hebben uitgeoefend.

Allereerst treffen we aan de zilversmid: **Kuypers** welke hier zijn atelier had in de periode: 1814 – 1850.

In een zeer lang tijdsbestek = hetwelk zeker loopt van 1850 tot plm. 1950 = komen we dan de verschillende eigenaren van het familiebedrijf **Cooijmans** tegen. Ze zijn allemaal winkelier in gedistilleerd, maar in sommige perioden worden hun bezigheden ook uitgebreider vermeld. Zo komen we ook "Handel in sigaren" tegen {1873} maar er wordt ook melding gemaakt van het beroep van "Organist". {1891}

Aan de hand van de advertenties in onze plaatselijke dagbladen kunnen we enigszins nagaan welke zaken er in dit pand nog meer gevestigd zijn geweest. We noteerden:

Schoenmakerij; Lederhandel en Fourniturenhandel **TH. A. van KEULEN.**

{ Advertenties uit periode plm. 1951---1956}

Café: "DE GOUDEN SLEUTEL."

{ Advertentie uit 1956.}

EDAH.—Levensmiddelen.

{ Advertenties uit periode plm. 1965---1980}

KING---Confectie—Textiel

{ Advertentie uit 1981.}

Foto van de Korte = Waterstraat.

Jaar ca.: 1916.

Deel 2. DE BEWONERS EN HUN BEROEP.

GERAADPLEEGDE BRONNEN STADSARCHIEF:

Bevolkingsregister 's-Hertogenbosch.

Adresboeken 's-Hertogenbosch.

Op de volgende bladzijden geven wij vanuit verschillende invalshoeken een aantal gegevens weer inzake de bewoners van deze straat op de vermelde tijdstippen.

TOELICHTING.

Volkstellingsregisters.

Vanaf de franse tijd zijn in Nederland volkstellingen gehouden.
Het eerste register daarvan dateert uit 1809.
De volgende tellingen zijn gehouden onder andere in 1820 en 1829.

Bevolkingsregisters.

Bevolkingsregisters zijn ingesteld naar aanleiding van de derde algemene volkstelling in Nederland in 1849.
Toen werd bepaald, dat iedere gemeente in bevolkingsregisters moest bijhouden wie er woonachtig waren.
Bovendien werden er in deze registers allerlei wijzigingen verwerkt zoals: verhuizingen; huwelijken; overlijden; etc.

Gezinskaarten.

In 1920 kregen gemeenten toestemming om hun gegevens niet meer in registers in te schrijven maar op losse kaarten; de zogenaamde “Gezinskaarten” alfabetisch geordend op gezinshoofd.

Persoonskaarten.

In 1938 werd het systeem van “Gezinskaarten” vervangen door de “Persoonskaarten”.

Adresboeken.

De verzamelde gegevens, verkregen door middel van de hierboven genoemde mogelijkheden omtrent: naam; voorletters; adres; beroep; etc. werden door uitgevers ook in boekvorm uitgebracht.

Deze publicaties = waarin opgenomen werden de genoemde gegevens van de bevolking van 's-Hertogenbosch = gebeurde door middel van: “Adresboeken” in de periode: 1865—1975.
Ze verschenen zeer onregelmatig en waren daardoor met name inzake de vermelde adressen niet altijd even betrouwbaar.

{ R.A.N.B. }

VOLKSTELLINGSREGISTER.**JAAR 1814.****WIJK C.****WATERSTRAETJE.**

Uit deze gegevens blijkt, dat er zich in deze straat bevonden:

14 dubbele { woon cq opslag } eenheden.

De nummering hiervan loopt van: 2 tot en met 15.

Hiervan zijn er:

Gedeeltelijk bewoond: vier stuks.

Geheel bewoond { onder en boven } vijf stuks.

Onbewoond { onder en boven } vijf stuks.

Mogelijk worden de onbewoonde ruimten als werkplaats c/q pakhuis gebruikt.

Het totale aantal bewoners in deze straat bedraagt: 56 personen

<u>Godsdiensten:</u>	Roomsch.....51	personen.
	Luthers..... 1	persoon.
	Gereformeerd..... 3	personen.
	Gene Godsdienst.....1	persoon.

Beroepen:

Arbeider.	Inlandsche Kraamster.
Breister.	Lintwerker. 2x
Brouwersknecht.	Mandenmaker.
Fruitverkoopster.	Schoenmaker. 3x
Gepensionneerd.	Schrijnwerker.
Hoedenmaker.	Speldenmaker.
Huisvrouw. 3x	Water en Vuurverkoopster.
Kleermaker. 2x	

De beide Lintwerkers: Antonius Schumaker en Lodewijk Bekkers waren in het beschreven jaar amper 9 jaar oud toen ze al aan het productie proces deelnamen.

VOLKSTELLINGSREGISTER.

JAAR 1822.

WIJK C.

WATERSTRAETJE.

HUISNUMMER.	NAAM.	GEZINSLEDEN.
2A.	-----	
2B.	W. van Boksel.	5 en 1 inwonend.
3A.	-----	
3B.	-----	
4A.	J. Schumaker.	5
4B.	E. Verschuren.	4
5A.	P. Neijssen.	7
5B.	P. Kloosterhalfen.	4
6A.	A. Smals.	2
6B.	H. Bekkers.	4
7A.	-----	
7B.	H. Meulenbracht.	5
8A.	-----	
8B.	-----	
9A.	-----	
9B.	-----	
10A.	-----	
10B.	M. Risack.	1
11A.	-----	
11B.	-----	
12A.	A. Spiljard.	4
12B.	C. Speellart.	4
13A.	J. Gebertshahn.	4
13B.	C. Cholen.	4
14A.	-----	
14B.	A. Smits.	2
15A.	-----	
15B.	-----	

VOLKSTELLINGSREGISTER.

JAAR 1830.

WIJK C.

WATERSTRAETJE.

Aantal gezinnen:.....8 stuks.

Aantal personen:.....38 personen.

Beroepen:..... Arbeider.
Blikslagersknegt.
Dienstmeid.
Goud en Zilversmid.
Kleermaker.
Koopman in oud Eijzer.
Mandenmaker.
Naayster.
Slagter.
Spelle-Knopper.
Vischverkoopster.
Werkster.
Zadelmaker.

VOLKSTELLINGSREGISTER.

JAAR 1840.

WIJK C.

WATERSTRAAT.

<u>Aantal gezinnen</u>	16.
<u>Aantal personen</u>	58.
<u>Godsdiensten</u>	Roomsch.....54.
	Gereformeerd.....3.
	Hervormd.....1.

Het merendeel der bewoners uit deze straat gaf als geboorteplaats 's-Hertogenbosch op. Een drietal van hen gaf een plaats in het buitenland op.

Heinrich Enrismann.
 Geboorteplaats: Zürich.
 Beroep: sjouwer.
 Adres: Waterstraat 2. Wijk. C.

Georg Koch.
 Geboorteplaats: Oevingen in Würtemberg.
 Beroep: kleermaker en tapper.
 Adres: Waterstraat 9 Wijk C.

Joseph Panno.
 Geboorteplaats: Sole in Zwitserland.
 Beroep: looyersknegt.
 Adres: Waterstraat 12 Wijk C.

De overige bewoners van deze straat:

Johannes Jansen.
 Beroep: koopman in lompen.
 Adres: Waterstraat 3 Wijk C.

Albertus van Ravensteijn.
 Beroep: opperman.
 Adres: Waterstraat 5 Wijk C.

Jacoba Zeegewaard.
 Beroep: goudwerkster.
 Adres: Waterstraat 7 Wijk C.

Petrus van Beek.
 Beroep: schoenmaker.
 Adres: Waterstraat 7 Wijk C.

Joannes Reijkersz.
 Beroep: hoedenmaker.
 Adres: Waterstraat 11 Wijk C.

Jacobus Weerts.

Beroep: venter.

Adres: Waterstraat 13 Wijk C.

Wed. Elisabeth Vendee.

Beroep: marktkruyster.

Adres: Waterstraat 15 Wijk C.

Amandus Fonnon.

Beroep: blikslager.

Adres: Waterstraat 4 Wijk C.

Johannes Collaard.

Beroep: zadelmakersknecht.

Adres: Waterstraat 8 Wijk C.

Lauwerens Aquina.

Beroep: knopenmaker.

Adres: Waterstraat 14 Wijk C.

Anna Maria Doe, echtgenote van L. Aquina.

Beroep: straatwerkster.

Adres: Waterstraat 14 Wijk C.

Leonardus Rijnen.

Beroep: straatwerker.

Adres: Waterstraat 14 Wijk C.

Johannes Lenssen.

Beroep: Agent van Politie.

Adres: Waterstraat 16 Wijk C.

BEVOLKINGSREGISTER.

JAAR 1850.

WIJK C.

WATERSTRAAT.

Totaal aantal bewoners in deze straat:.....85 personen.

De volledige beroepenlijst zoals opgetekend uit het bevolkingsregister van het jaar 1850.

Acrobaat.	Scharenslijper.
Afgezwaaide O. Off.	Schippersknecht.
Arbeider.	Schoenmaker.
Bakkersknecht.	Sigarenmaker.
Boekbinder.	Sjouwer.
Broodbakkersknecht.	Slagter.
Gewezen Trompetter.	Stoffeerders—leerling.
Korporaal—Marechaussee.	Timmermansknecht.
Koperslager.	Timmerman.
Muzykant.	Ventster.
Naayster.	Venter.
Opperman.	Verversknecht.
Passementwerker.	Water en Vuurverkoopster.
Pettenmakersknecht.	Werkman.

ADRESBOEK DER STAD 's-HERTOGENBOSCH VOOR HET JAAR 1869.

UITGEVER: J. KLAASSENS.

Minderbroederstraat; hoek van de doode Nieuwstraat.

te 's-Hertogenbosch.

Hoewel de genoemde uitgever in zijn voorwoord een soort waarschuwing laat horen aan de gebruikers van zijn: "Adresboek":

Aan het geheel van deze eerste proeve zal welligt nog iets ontbreken

vonden we het eindresultaat van ons onderzoek naar de bewoners van de Korte = Waterstraat wel heel erg mager: slechts twee namen.

C. Veld.   Slijter in Steenkolen.   Waterstraat C 31.

M. Stevens.   Bode bij het Algemeen Armbestuur.   Waterstraat C 29.

Aan de hand van verkregen gegevens constateren we, dat er een nieuwe huisnummering in deze straat is ingevoerd.

WATERSTRAAT   C. 15 tot en met C. 31.

Woningen: 15 Huisnummers.

Pakhuizen: 1 Huisnummer. { C 17 } en èèn ontbrekend nummer.

ADRESBOEK DER STAD 's-HERTOGENBOSCH VOOR HET JAAR 1880 / 1882

UITGEVER: J. KLAASSENS.

Minderbroederstraat ; hoek van de doode Nieuwstraat.

H. Boelens.	Mr. Schoenmaker.	Waterstraat.	C 15.
F. Krijbolder.	Mr. Smid.	Waterstraat.	C 25.
A. Krijbolder.	Mr. Smid.	Waterstraat.	C 27.
M. Stevens.	Bode bij het Algemeen Armbestuur.	Waterstraat.	C. 29.

Ook de adresboeken uit de jaren 1883 en 1884 bieden ons geen nieuwe gezichtspunten omtrent de bewoners van deze straat.

BEVOLKINGSREGISTERS 's-HERTOGENBOSCH.**PERIODE: 1890 = 1900.****WIJK C. KORTE = WATERSTRAAT.**

Onderstaand een overzicht uit de hierboven genoemde periode betreffende de:

“GEBORTEPLAATSEN” EN “VERTROKKEN NAAR”

van de ingeschreven bewoners in deze registers.

GEBORTEPLAATSEN:

Ammerzoden.	Helmond.
Amsterdam.	Oud—Heusden.
Arnhem.	Klundert.
Bergharen.	Lochem.
Berlicum.	Oeffelt.
Buren.	Nijmegen.
Delft.	Orthen.
Delfshaven.	Rosmalen.
Deurne.	Utrecht.
Driel.	Varik.
Den Dungen.	Vlijmen.
Engelen.	Vught.
Geffen.	Waalwijk.
s-Gravenhage.	Waspik.
Haarlem.	Zalt-Bommel.
Hedel.	Zevenbergen.

VERTROKKEN NAAR:

Amsterdam.	Mechelen.
Breda.	Rosmalen.
Eindhoven.	Rotterdam.
s-Gravenhage.	Tilburg.
Helmond.	Vlissingen.
Kampen.	

Onderstaand ook enkele beroepen welke wij uit bovengenoemde periode noteerden.

Washvrouw.	Kermisreiziger.	Loopknecht.
Modiste.	Stadsomroeper = Aanplakker.	Spoorwegarbeider.
Beambte S.S.	Margarine Werker.	Ketelmaker.
Borstelwerker.	Barbier.	Bierbottelaar.
Kleermaker.	Water en Vuurnering.	Spiegelmaker.
Fruithandelaar.	Oud Roest Handelaar.	Koopvrouw.

BEVOLKINGSREGISTER.

JAAR 1910.

KORTE WATERSTRAAT.

In de loop van het jaar 1909 vervallen in onze stad de aanduidingen van de verschillende wijken.

De nieuwe huisnummering van de Korte = Waterstraat is nu als volgt:

Huisnummer 2	A. Heidelberger	Lijstenmaker.
Huisnummer 4	H. v.d. Schoot	Mr. Kuijper.
Huisnummer 6	P. Dekker	Schoenmaker.
Huisnummer 8	J. Arens	Bierbottelaar.
Huisnummer 10	G.C.P. Moors	Goudsmid.
Huisnummer 12	Wed. Krijbolder = Willemse.	
Huisnummer 14	E. Stelles	Sigarenmaker.
Huisnummer 16	W. Zaunbrecher	Sigarenmaker.
Huisnummer 18	F. Kuypers	Spoorwegbeambte.
Huisnummer 17	C. Stoof	Venter in fruit.
Huisnummer 15	J. Krieken	Spiegelmaker.
Huisnummer 13	B. Stuppert {of Stupers} Inwnd: Wed. Stuppert=Thoma en Wed. L. Hosemans.	Smid.
Huisnummer 11	R. Döll	Koopvrouw.
Huisnummer 9	P. Bol	
Huisnummer 7	J.D. Burg	Apothekersknecht=Gasthuis.
Huisnummer 5	Wed. H. Jongbloet en de Wed. C. Stelles=Zomerhof.	
Huisnummer 3	M. Heeren	Winkelier.
Huisnummer 1		

ADRESBOEK VOOR 's-HERTOGENBOSCH.**J A A R.....1 9 2 8.****BEWERKT VOLGENS DE OFFICIELE GEGEVENS DOOR:****Boekdrukkerij en Binderij P. Stokvis en Zoon
te 's-Hertogenbosch.****BEWONERS VAN DE KORTE = WATERSTRAAT.**

Huisnummer 7.	Wed. Burg. P.C.J. Burg.	..... Kelner.
Huisnummer 9.	A.C. Scheepers.	Goudsmid.
Huisnummer 11.	Wed. J. van Campen.	.....
Huisnummer 13.	A.A. Mulders.	Chauffeur.
Huisnummer 2.	F.F. Krieken.	.....
Huisnummer 6.	C. Schatsbergen.	.....
Huisnummer 12.	L. Hugers.	.....
Huisnummer 16.	M.F. v.d. Heuvel.	.....

P E R S O O N S = K A A R T E N .**J A A R 1 9 4 0 .****G E G E V E N S I N Z A K E D E B E W O N E R S V A N D E K O R T E = W A T E R S T R A A T .**

Huisnummer 1.	Bergplaats.	
Huisnummer 3.	Bergplaats.	
Huisnummer 5.	Bergplaats.	
Huisnummer 7.	C. van Rijswijk.	Fabrieksarbeider.
Huisnummer 9.	A. Scheepers.	Goudsmid.
Huisnummer 11.	Wed. J.J. van Schijndel—van Bleijen.	
Huisnummer 13.	A. Mulders.	Chauffeur.
Huisnummer 15.	Garage.	
Huisnummer 2.	Wed. M. Maas—Donkers.	
Huisnummer 2 A	F. Floris.	Koopman.
Huisnummer 4.	Werkplaats.	
Huisnummer 6.	H. van..Gemert.	Fabrieksarbeider.
Huisnummer 8 Beneden.	Bergplaats.	
Huisnummer 10.	Werkplaats.	
Huisnummer 12	L. Verdonk.	Reiziger.
Huisnummer 14.	Bergplaats.	
Huisnummer 16.	J. Kuipers.	Bakkersknecht.

P E R S O O N S = K A A R T E N .**J A A R 1 9 5 0 .****G E G E V E N S I N Z A K E D E B E W O N E R S V A N D E K O R T E = W A T E R S T R A A T .**

Huisnummer 1.	Bergplaats.	
Huisnummer 3.	Bergplaats.	
Huisnummer 5.	Bergplaats.	
Huisnummer 7.	Onbewoonbaar verklaard.	
Huisnummer 9.	A.E. Scheepers.	Goudsmid.
Huisnummer 11.	J.F. van Schijndel.	Schilder.
Huisnummer 13.	A. Mulders.	Chauffeur.
Huisnummer 15.	Garage.	
Huisnummer 2.	A.M.J. Maas.	Vertegenwoordiger.
Huisnummer 2 A.	F. Floris.	Koopman.
Huisnummer 4.	Werkplaats.	
Huisnummer 6 Boven.	H. van Gemert.	Fabrieksarbeider.
Huisnummer 8.	Bergplaats.	
Huisnummer 10.	Bergplaats.	
Huisnummer 12.	L. Verdonk.	Reiziger.
Huisnummer 14.	Bergplaats.	
Huisnummer 16.	J.J.P. Kuipers.	Bakker.

Onderstaande foto's moeten in 1916 korte tijd na elkaar genomen zijn door de fotograaf.
Ziet U de verschillen ??

